

BILTEN ENFÒMASYON SOU VAKSEN

Vaksen Zoster (Zona) Vivan, ZVL: Sa Ou Dwe Konnen

Many Vaccine Information Statements are available in Haitian Creole and other languages. See www.immunize.org/vis

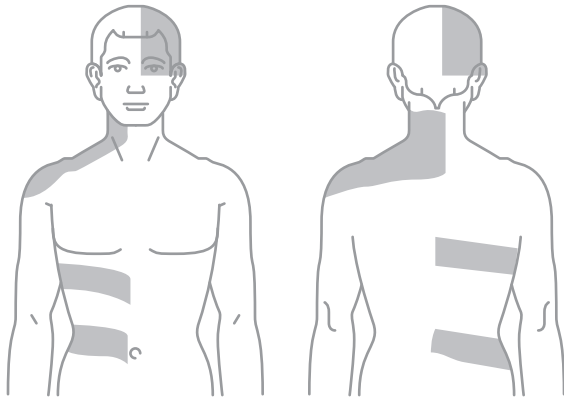
Anpil Bilten Enfòmasyon sou Vaksen yo disponib nan lang kreyòl ayisyen ak nan lòt lang. Gade nan www.immunize.org/vis

1 Kisa zona ye?

Zona (ke yo rele tou èpès zoster, oswa zoster tou senpleman) se yon gratèl nan po ki fè mal, souvan avèk ti zanpoud. Se viris varicella zoster ki lakòz moun gen zona, menm viris ki lakòz varisèl la. Apre ou te gen varisèl, viris la rete nan kò w epi li ka lakòz zona pita nan lavi w.

Ou pa kapab pran zona nan men yon lòt moun. Men, yon moun ki pa te janm gen varisèl (oswa ki pa te pran vaksen kont varisèl) kapab pran varisèl nan men yon moun ki gen zona.

Anjeneral yon gratèl zona parèt sou yon bò figi oswa sou yon bò kò epi li geri nan lespas 2 a 4 semèn. Sentòm prensipal li se doulè, ki kapab grav. Lòt sentòm yo kapab gen ladan lafyèv, maltèt, frison, ak lestomak deranje. Trè raman, yon enfeksyon zona kapab lakòz nemoni, pwoblèm pou tandè, moun vin avèg, anflamasyon sèvo a (ansefalit), oswa lanmò.

Pou apeprè 1 moun sou 5, doulè grav kapab kontinye menm lontan apre gratèl la ale. Yo rele doulè ki dire lontan sa a nevralji pòs-èpètik (Post-Herpetic Neuralgia, PHN).

Zona pi kouran anpil sou moun ki gen laj 50 an oswa plis, pase sou moun ki pi jèn, epi risk la ogmante avèk laj. Li pi kouran tou sou moun ki gen sistèm defans kò yo ki febli akòz yon maladi tankou kansè, oswa medikaman tankou estewoyid oswa kimoterapi.

Omwen 1 milyon moun gen zona chak ane Ozetazini.

2 Vaksen kont zona (vivan)

An 2006, FDA te apwouve yon vaksen vivan kont zona. Nan yon esè klinik, vaksen an diminye risk pou zona de 50% apeprè nan moun ki gen 60 an oswa plis. Li ka diminye chans pou PHN, epi diminye doulè nan sèten moun ki pran zona kanmenm apre yo te pran vaksen an. Kalandriye ki rekòmande pou vaksen vivan kont zona a se yon sèl dòz pou **granmoun 60 ane oswa plis**.

3 Sèten moun pa dwe pran vaksen sa a

Di founisè swen ou si w:

- **Gen nenpòt alèji grav, ki mete lavi an danje.** Yon moun ki te gen deja yon reyaksyon alèjik ki menase lavi apre yon dòz vaksen vivan kont zona, oswa ki gen yon alèji grav ak nenpòt eleman nan vaksen sa a, yo gendwa konseye pou moun sa pa pran vaksen an. Si ou vle enfòmasyon sou eleman ki konpoze vaksen an, mande founisè swen sante w.
- **Ansent, oswa w panse li posib w ansent.** Pou yo pran vaksen vivan kont zona a, fanm ansent yo dwe tann jiskaske yo pa ansent ankò. Fanm yo dwe evite vin ansent pandan 1 mwa omwen apre yo fin pran vaksen kont zona.
- **Gen yon sistèm defans kò ki febli akòz maladi** (tankou kansè oswa SIDA) oswa tretman medikal (tankou radyasyon, iminoterapi, gwo dòz estewoyid, oswa kimoterapi).
- **Pa santi w byen.** Si w gen yon maladi lejè, tankou yon rim, ou ka petèt pran vaksen an jodi a. Si w malad nan fason modere oswa grav, ou ta dwe petèt rete tann jiskaske w refè. Doktè w kapab ba ou konsèy.

4**Risk pou gen reyaksyon nan yon vaksen**

Avèk nenpòt medikaman, gen yon chans pou reyaksyon, vaksen ladan tou.

Aprè vaksinasyon vivan zona, yon moun ka gen:

- Po vin wouj, doulè, oswa demanjezon nan kote moun nan pran piki a
- Maltèt

An jeneral evènman yo lejè epi yo disparèt poukont yo.

Raman, vaksen viavn kont zona kapab lakòz gratèl leve sou po oswa zona.

Lòt bagay ki ta ka rive apre vaksen sa a:

- Pafwa moun endispoze apre pwosedi medikal, apre yon vaksen tou. Chita oswa kouche pandan apeprè 15 minit kapab ede anpeche endispoze ak blese si w tonbe. Fè founisè swen ou konnen si ou santi toudisman, oswa ou gen chanjman nan vizyon oswa si zòrèy ou ap boudonnen.
- Sèten moun gen doulè nan zepòl ki kapab pi grav ak dire pi lontan pase doulè moun kapab santi dòdinè apre enjeksyon. Sa rive trè raman.
- Nenpòt medikaman ka koze yon reyaksyon alèjik grav. Yo estime kalite reyaksyon konsa apre yon vaksen se mwens pase 1 ka sou yon milyon dòz, epi sa ta rive nan lespas kèk minit oswa kèk èdtan apre moun nan fin pran vaksen an.

Menm jan avèk nenpòt medikaman, gen yon ti chans pou yon vaksen koze yon chòk grav oswa lanmò.

Yo toujou kontwòle sekirite vaksen yo. Pou jwenn plis enfòmasyon, ale sou sitwèb: www.cdc.gov/vaccinesafety/

5**Kisa k ap pase si gen yon pwoblèm grav?****Kisa mwen dwe chèche?**

- Chèche nenpòt bagay ki enkyete w, tankou si yon reyaksyon alèjik grav, lafyèv ki wo anpil, oswa konpòtman anòmal.

Siy yon **reyaksyon alèjik grav** kapab gen ladan itikè, figi anfle ak gòj anfle, difikilte pou respire, yon batman kè rapid, toudisman ak feblès. Siy sa yo ta kòmanse anjeneral nan kèk minit pou rive nan kèk èdtan apre ou pran vaksen an.

Kisa mwen dwe fè?

- Si ou panse se yon **reyaksyon alèjik ki grav** oswa si ou panse se yon lòt ijans ki pa kapab tann, rele 9-1-1 oswa ale nan lopital ki pi pre a. Sinon, rele founisè swen sante ou.

Aprè sa, yo dwe rapòte reyaksyon an nan Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS) (Sistèm Rapò sou Efè Segondè Vaksen). Doktè ou dwe fè rapò sa a, oswa ou kapab fè li poukont ou sou sitwèb VAERS nan www.vaers.hhs.gov, oswa ou kapab rele nan **1-800-822-7967**.

VAERS pa bay konsèy medikal.

6**Kijan mwen kapab aprann plis enfòmasyon?**

- Mande founisè swen sante ou. Li ka ba ou yon avi ki vini ak vaksen an oswa sijere lòt sous enfòmasyon.
- Rele depatman sante lokal ou oswa depatman sante eta kote w ap viv la.
- Kontakte Centers for Disease Control and Prevention (CDC) (Sant pou Kontwòl ak Prevansyon Maladi):
 - Rele **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** oswa
 - Ale sou sitwèb CDC nan www.cdc.gov/vaccines

**Vaccine Information Statement
Live Zoster Vaccine**

2/12/2018

Haitian Creole

Office use only

